

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา
สาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Factors related to Self-directed Learning Behaviors of Students
Department of Microbiology Faculty of Science
Ubon Ratchathani Rajabhat University

ตระหนัก สมเนตร (Tranuk Somnate)*
สัมพันธ์ ประวิทย์ธนา (Sumrit Prawittana)**
วรพล สุรพัฒน์ (Worapon Surapat)***

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.825 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพแห่งตน การมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ ตามลำดับ ซึ่งสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาได้ร้อยละ 66.2 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .813

คำสำคัญ : พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ประสิทธิภาพแห่งตน

*อาจารย์ ดร., สาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

***อาจารย์ ดร., สาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study self-directed learning behaviors of students in faculty of science, ubon ratchathani rajabhat university 2) study factors related to the self-directed learning behaviors of students in faculty of science, ubon ratchathani rajabhat university. The samples consisted of 66 students in department of microbiology faculty of science. A questionnaire was used for collecting data with the reliability of 0.825. The statistics in this study consists of mean, standard deviation, Pearson correlation and multiple regression analysis. The results were that: 1) the level of self-directed learning behaviors of students in faculty of science, ubon ratchathani rajabhat university overall and each side are at high level, self-reliant to efficient learner at the top one, followed by opening to chance for learning, and the last one is initiative and self-sufficient for learning respectively; 2) factors related to the self-directed learning behaviors of students are self-efficacy, locus of control and responsibility role models; which can forecast self-directed learning behaviors of students at 66.2 percent and the multiple correlation coefficient value is .813.

Keywords : self-directed learning behaviors, achievement motivation, self-efficacy

บทนำ

การเรียนรู้ด้วยตัวเอง ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะพิเศษ ที่ต่างจากการเรียนรู้ ในแบบอื่นๆ กล่าวคือ (1) การเรียนรู้ด้วยตัวเองจะเป็นการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของตัวเอง มากกว่าการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพราะว่าเป็นเกิดจากแรงสนับสนุนที่เกิดจากแรงจูงใจของตนเองในอันที่จะพัฒนาตนเองเพื่อใช้ประโยชน์จากสิ่งที่จะได้จากการเรียนรู้นั้นๆ (2) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองได้ดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ดังกล่าวจะจัดหรือช่วยลดปัญหาในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลลง เพราะผู้เรียนคำนึงถึงขีดความสามารถของตนเอง (3) การเรียนรู้ด้วยตัวเองจะเป็นการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับ ผู้เรียนอย่างถูกต้องตรงกับความต้องการ และ (4) ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตัวเองนั้นมักจะเป็นความรู้ที่มั่นคงถาวรมากกว่าการเรียนรู้แบบอื่นๆ เนื่องจากองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองทำให้เกิดการพัฒนาทักษะต่างๆ และมีผลต่อความจำ ซึ่งจะอยู่ในรูปของประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบและการปฏิบัติการด้วยตนเอง (Chomeya, 2018)

บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่าและดีกว่าบุคคลที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ บุคคลที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับการสอนแต่อย่างเดียว การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยาพัฒนาการ เมื่อแรกเกิดบุคคลต้องพึ่งผู้อื่น จำเป็นต้องมีบิดามารดาปกป้องและตัดสินใจแทน แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นจะค่อย ๆ

พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งผู้อื่น ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมหรือกำกับของผู้อื่นจะมีความเป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองและชี้นำตนเองได้ มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมา เช่น มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์วิทยบริการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จุดสำหรับบุคคลภายนอก การศึกษาระบบมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น รูปแบบของนวัตกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียนที่จะต้องเริ่มจากการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Knowles, 1975)

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นทฤษฎีที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม Bandura (1986) ได้ทำการวิจัยการเรียนรู้ของมนุษย์ พบว่า การเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ของมนุษย์สามารถสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยตรงด้วยการสังเกตโดยเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) อันจะนำไปสู่ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากประสบการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการกระทำซ้ำๆ อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นพฤติกรรมอัตโนมัติที่แสดงออกได้อย่างชัดเจน องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ ได้แก่ แรงขับ (Drive) คือ ความต้องการของมนุษย์ที่มีแรงจูงใจในการตอบสนองความต้องการ สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สิ่งที่เข้ามากระตุ้นให้ผู้เรียนมีการตอบสนองเป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการกระทำ การตอบสนอง (Response) คือ การที่มนุษย์แสดงปฏิกิริยาการตอบสนองต่อสิ่งเร้า อันนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์และการเสริมแรง (Reinforcement) คือ ตัวแปรสำคัญที่สนับสนุนให้เปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ Bandura (1986) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้มีองค์ประกอบของปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ 4 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) 2. สภาพแวดล้อม (Environment Factor) 3. การเรียนรู้ (Learning Factor) และ 4. การกระทำ (Performance Factor) ทั้งนี้ Bandura เชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้โดย ผ่านการสังเกต (Observational Learning) ที่เกิดจากกระบวนการ 4 กระบวนการ ได้แก่ 1. ขั้นให้ความสนใจ (Attention) 2. ขั้นการจดจำ (Retention) 3. ขั้นปฏิบัติ (Production) 4. ขั้นแรงจูงใจ (Motivation) อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการเลียนแบบ คือ พฤติกรรมการเอาอย่างตัวต้นแบบอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการทางสังคม Bandura ยังระบุว่า การเรียนรู้ของมนุษย์จากการสังเกต หรือการเลียนแบบเกิดจากที่มนุษย์เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ตลอดเวลา ปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้โดยผ่านการสังเกตประกอบด้วย ความเอาใจใส่ การจดจำพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง และแรงจูงใจในการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ จากผลของการกระทำทั้งในเชิงบวก และเรียนรู้จากการเลียนแบบการกระทำของตัวต้นแบบ โดยเฉพาะการเลียนแบบพฤติกรรมการแสดงออกทั้งในแง่การปฏิบัติตน ทั้งทางกิริยาทางกาย วาจาและใจ (Bandura, 1986)

การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ ปรากฏการณ์ และสิ่งต่าง ๆ ในโลกรอบตัว ผู้เรียนได้ค้นพบกับคำตอบของทุกปรากฏการณ์ด้วยตัวเอง การเรียนการสอนในคณะวิทยาศาสตร์ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าและวิธีการแสวงหาความรู้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการศึกษาหาความรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอด้วย เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองรวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของ

นักศึกษาสาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพแห่งตน และการมุ่งอนาคตควบคุมตน และปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ การสนับสนุนจากคนรอบ ด้านการได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ บรรยากาศทางสังคมและสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยผลการศึกษา ครั้งนี้จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็น แนวทางหนึ่งในการเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตในโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

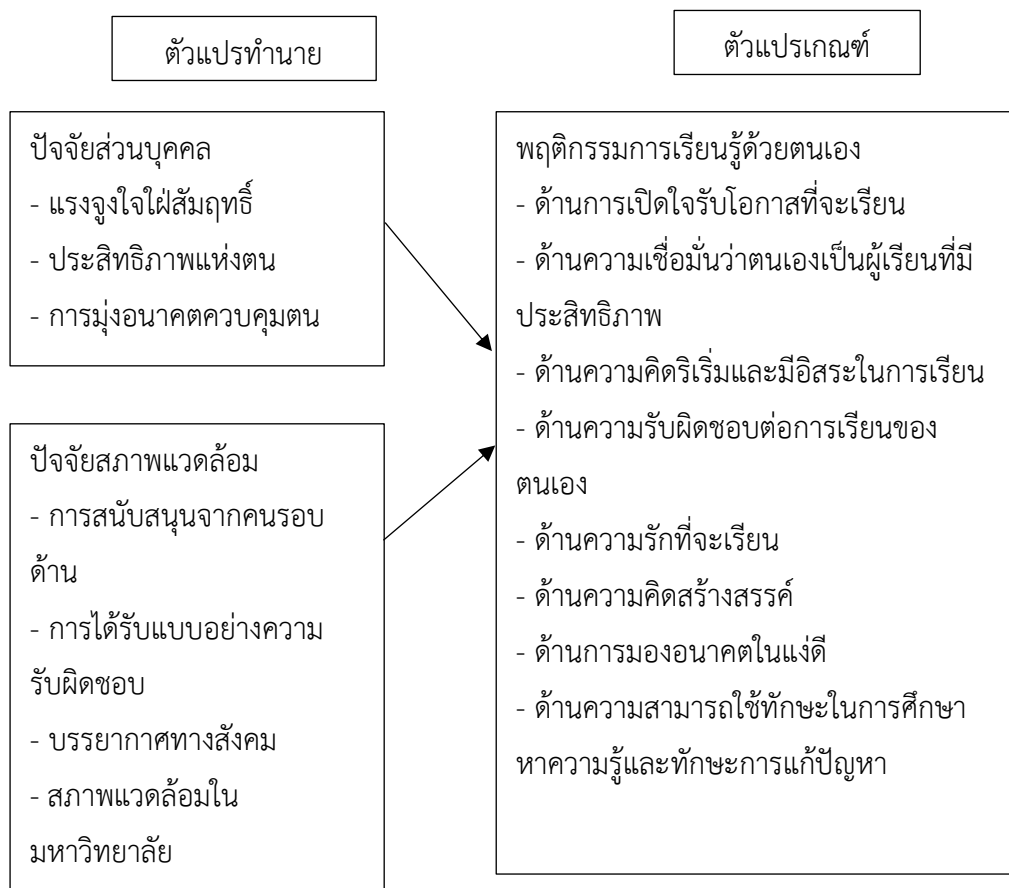
องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยชี้นำตนเอง

Brockett and Hiemstra (1991) ได้เสนอองค์ประกอบเพื่อความเข้าใจในกรอบแนวคิดของการชี้นำตนเองใน การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Self-Direction in Adult Learning) โดยเรียกว่า The PRO Model : The Personal Responsibility Orientation The Personal Responsibility Orientation : (PRO) Model

1. ความรับผิดชอบในตัวเอง (personal responsibility) หมายถึง การกระตุ้นเพื่อให้เกิดความ ตระหนักในความจะเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเองในการที่จะ ตัดสินใจเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การดำเนินงานและการประเมินตนเองในการเรียนรู้
2. ผู้เรียนที่มีลักษณะชี้นำตนเอง (learner self-direction) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวหรือ บุคลิกภาพของผู้เรียนที่เอื้อและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกิดจาก ภายในตัวของผู้เรียนเอง
3. ผู้เรียนที่มีลักษณะชี้นำตนเอง (learner self-direction) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวหรือ บุคลิกภาพของผู้เรียนที่เอื้อและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกิดจาก ภายในตัวของผู้เรียนเอง
4. การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง (Self-directed learning) หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ โดยการชี้นำตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากการจัดการของผู้สอนหรือการวางแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง แต่ ความสำคัญของผู้สอนนั้นจะเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือ เสนอแนะ แนะนำหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เท่านั้น ส่วนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดนั้นจะเป็นการดำเนินการโดยผู้เรียนทั้งสิ้น
5. ปัจจัยแวดล้อมทางสังคม (The Social Context) หมายถึง การคำนึงถึงสภาพ แวดล้อมทางสังคม ของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนยังคงสภาพความเป็นอยู่จริงในสังคม เช่น สภาพครอบครัว การทำงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

6. กระบวนการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง Knowles (1975) ได้อธิบายถึงกระบวนการของการชี้นำตนเอง ประกอบด้วย 1) จากความริเริ่มในตัวของผู้บุคคลโดยจะมีความช่วยเหลือจากคนอื่นหรือไม่ก็ตาม 2) วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ 3) คิดวิธีการในการเรียนรู้เพื่อไปยังจุดมุ่งหมาย 4) เลือกแหล่งทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ 5) เลือกและดำเนินการตามวิธีการและยุทธศาสตร์ในการเรียนรู้ 6) ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยตนเองของ Brockett and Hiemstra (1991) พร้อมทั้งได้สังเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้จากนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Knowles (1975), Merriam and Caffarella (1991), McClusky (1986) , Tough (1979), Brookfield (1984) อีกทั้งได้ศึกษาผลงานวิจัยของ Piatong, Chotvichai and Prasertnu (2015) , Yuwamornpitak (2001) และ Pitaksapaisal (2008) โดยสรุปเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 66 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพแห่งตน และการมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) ปัจจัยสภาพแวดล้อม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ บรรยากาศทางสังคมและสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน 2) ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน 4) ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง 5) ด้านความรักที่จะเรียน 6) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 7) ด้านการมองอนาคตในแง่ดี 8) ด้านความสามารถใช้ทักษะในการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และชั้นปี 2) ปัจจัยส่วนบุคคล 3) ปัจจัยสภาพแวดล้อม และ 4) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ข้อคำถามในตอนี่ 2-4 จำนวน 79 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบของลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับเครื่องมือมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าอำนาจการจำแนกระหว่าง .210 ถึง .764 และค่าความเชื่อมั่นของสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบัก เท่ากับ 0.825

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามแจกให้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. เก็บแบบสอบถามทั้งหมดคืน หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ในแต่ละระดับของ Srisa-ard (2010) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ตรวจสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายทุกตัวและตัวแปรเกณฑ์ตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงเส้น (linear regression analysis) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเส้น

อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) และหาค่า Tolerance และ VIF เพื่อทำการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุ (multicollinearity)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบขั้นบันได (stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ **ตารางที่ 1** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน			
1) ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	4.15	.657	มาก
2) ข้าพเจ้าเห็นว่ายิ่งเรียนมากก็ยิ่งพบสิ่งที่น่าสนใจ	4.15	.744	มาก
3) ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้มากขึ้นเพื่อพัฒนาตนเอง	4.35	.788	มาก
4) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนไม่มีใครช่วยได้นอกจากตนเอง	4.15	.957	มาก
5) ข้าพเจ้าเชื่อว่าไม่มีใครแก่เกินเรียน	4.53	.743	มาก
รวม	4.27	.799	มาก
2. ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ			
6) ข้าพเจ้าเชื่อว่าต้องใช้เวลาเรียนได้แม้ภารกิจจะมากก็ตาม	3.95	.878	มาก
7) เมื่อข้าพเจ้าสนใจอะไรต้องหาทางเรียนรู้ในสิ่งนั้น	4.17	.750	มาก
8) ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการค้นหาคำตอบที่ข้าพเจ้าสนใจ	4.26	.804	มาก
9) ข้าพเจ้าเก่งในเรื่องคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ	3.62	1.056	มาก
10) ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกในการคิดค้นแก้ปัญหา	3.64	.948	มาก
รวม	3.93	.931	มาก
3. ด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน			
11) ข้าพเจ้ามักจะเป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	3.47	1.033	ปานกลาง
12) ข้าพเจ้าสามารถเรียนด้วยตนเองได้ดี	3.82	.886	มาก
13) ข้าพเจ้าสามารถบังคับตนเองกระทำการที่ควรทำ	3.89	.956	มาก
14) ข้าพเจ้ามีความพยายามสูงในการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ	3.74	1.005	มาก
15) ข้าพเจ้าไม่ชอบเมื่อผู้รู้มาชี้แนะข้อผิดพลาดที่กำลังทำอยู่	3.14	1.324	ปานกลาง

พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
รวม	3.61	1.088	มาก
4. ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง			
16) เวลาเรียนในชั้นเรียนข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.91	.753	มาก
17) การเรียนเรื่องยากไม่เป็นปัญหา ถ้าเป็นเรื่องน่าสนใจ	4.08	.858	มาก
18) ข้าพเจ้าสามารถประเมินตนเองในการเรียนได้	3.91	.883	มาก
19) ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีใครรับผิดชอบการเรียนแทนกันได้	4.24	.836	มาก
รวม	4.03	.845	มาก
5. ด้านความรักที่จะเรียน			
20) ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา	3.79	.879	มาก
21) ข้าพเจ้าชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.80	.925	มาก
22) การได้ความรู้ในเรื่องที่เรียนสำคัญกว่าคะแนน	4.00	.905	มาก
23) การทดลองวิธีใหม่ๆ อาจจะดีกว่าวิธีเดิม ๆ	4.09	.773	มาก
24) การเรียนรู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้เรียน	4.23	.755	มาก
รวม	3.98	.867	มาก
6. ด้านความคิดสร้างสรรค์			
25) ถ้าพบสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะให้ความสนใจ	4.03	.797	มาก
26) เวลาเรียนในชั้นเรียนข้าพเจ้าพยายามคิดวิธีด้วยตนเอง	3.58	.954	มาก
27) เมื่อทำงานตามลำพังข้าพเจ้าจะทำได้ดี	3.68	1.075	มาก
28) ข้าพเจ้ามีความคิดดีและสามารถทำให้เป็นจริงได้	3.76	1.016	มาก
29) เมื่อประสบปัญหาข้าพเจ้าจะไม่หลีกเลี่ยง	3.95	.860	มาก
รวม	3.80	.961	มาก
7. ด้านการมองอนาคตในแง่ดี			
30) ข้าพเจ้าพยายามนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง	4.09	.773	มาก
31) ข้าพเจ้าชอบการเรียนที่ท้าทายความสามารถ	3.85	.988	มาก
32) ข้าพเจ้าไม่ชอบตอบคำถามที่มีคำตอบที่ถูกเพียงหนึ่ง	3.85	.988	มาก
33) ข้าพเจ้าเห็นว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ที่มีประโยชน์	4.03	.816	มาก
รวม	3.95	.903	มาก

พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง	ระดับพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
8. ด้านความสามารถใช้ทักษะในการศึกษาหาความรู้และทักษะ การแก้ปัญหา			
34) ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจเรียนเรื่องใหม่โดยไม่ลังเล	3.82	.968	มาก
35) ข้าพเจ้าไม่ต้องใช้เวลาใครครวญในการเรียนสิ่งใหม่ๆ	3.68	.838	มาก
36) ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนรู้วิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ	4.24	.799	มาก
37) ถ้าต้องการข้อมูลข้าพเจ้าทราบว่าจะหาได้จากไหน	3.97	.870	มาก
38) ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย	3.86	1.028	มาก
รวม	3.92	.924	มาก
ภาพรวม	3.93	.938	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ปัจจัยส่วนบุคคล			
1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_1)			
1) เมื่อทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะทุ่มเทให้กับงานนั้น	3.92	.724	มาก
2) ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานต่าง ๆ จนกว่าจะสำเร็จ	4.17	.618	มาก
3) ข้าพเจ้าจะให้ความสำคัญกับการบ้าน	3.86	.919	มาก
4) ข้าพเจ้าจะทำงานให้เสร็จก่อนเสมอ	3.68	.873	มาก
5) ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูง	3.58	.906	มาก
6) ข้าพเจ้าจะไม่เลิกทำงาน แม้วางงานนั้นจะยาก	3.59	.953	มาก
รวม	3.80	.866	มาก
2. ประสิทธิภาพแห่งตน (X_2)			
7) ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจถ้าได้วางแผนการทำงานในแต่ละครั้ง	3.83	.827	มาก
8) ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถทำงานได้สำเร็จแม้งานนั้นจะยาก	3.77	.901	มาก
9) ข้าพเจ้าพร้อมปฏิบัติตามกฎระเบียบมหาวิทยาลัย	4.33	.659	มาก

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	<i>S. D</i>	แปลผล
10) ความล้มเหลวทำให้ข้าพเจ้ามีความพยายามขึ้น	4.12	.788	มาก
11) ข้าพเจ้ากล้าเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น	4.05	.787	มาก
12) ข้าพเจ้าสามารถช่วงเหลือและพึ่งพาตนเองได้	4.27	.664	มาก
รวม	4.06	.803	มาก
3. การมุ่งอนาคตควบคุมตน (X_3)			
13) ข้าพเจ้ารีบทำงานที่ได้รับมอบหมายก่อนไปเที่ยวเสมอ	3.91	.917	มาก
14) เมื่อเวลาใกล้สอบข้าพเจ้าจะขยันมากขึ้นเพื่อเข้าใจบทเรียน	3.83	.914	มาก
15) ข้าพเจ้าพยายามใช้เงินประหยัดให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	4.02	.807	มาก
16) ถ้าข้าพเจ้าอยากได้สิ่งใด จะอดทนและรอคอย	4.12	.769	มาก
รวม	3.97	.861	มาก
ภาพรวม	3.94	.850	มาก
ปัจจัยสภาพแวดล้อม			
1. การสนับสนุนจากคนรอบด้าน (X_4)			
1) ครอบครัวข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือเมื่อข้าพเจ้าพบปัญหา	4.42	.922	มาก
2) ครอบครัวข้าพเจ้ารับฟังความสำเร็จและล้มเหลวได้ทุกเรื่อง	4.33	1.020	มาก
3) ข้าพเจ้าสามารถปรึกษาครอบครัวในเรื่องการเรียนได้	4.17	1.188	มาก
4) ข้าพเจ้าได้รับกำลังใจจากครอบครัว	4.39	1.043	มาก
5) ครอบครัวข้าพเจ้าปลอบโยนเมื่อข้าพเจ้ากลัดกลุ้มใจ	4.06	1.140	มาก
6) ครอบครัวข้าพเจ้าช่วยวิเคราะห์ปัญหาทางการเรียนได้	3.56	1.245	มาก
รวม	4.16	1.137	มาก
2. การได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ (X_5)			
7) ข้าพเจ้ารับรู้ได้ว่าผู้ปกครองให้ความใส่ใจข้าพเจ้าอย่างเต็มที่	4.38	.831	มาก
8) ข้าพเจ้าเห็นความตั้งใจในการสอนของอาจารย์	4.62	.646	มาก
9) เพื่อนของข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านด้วยตนเอง	3.68	.890	มาก
10) ข้าพเจ้าเห็นผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับชุมชนอยู่เสมอ	3.97	.904	มาก
11) ข้าพเจ้าเห็นอาจารย์ให้คำปรึกษานักศึกษาอย่างเต็มที่	4.65	.590	มาก
รวม	4.26	.870	มาก
3. บรรยากาศทางสังคม (X_6)			
12) อาจารย์ให้คำปรึกษาเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องเรียน	4.61	.574	มาก

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	<i>S.D</i>	แปลผล
13) ข้าพเจ้าได้รับกำลังใจในการเรียนจากอาจารย์	4.23	.755	มาก
14) อาจารย์ดูแลนักศึกษาในขณะที่ให้ทำงานในห้อง	4.42	.780	มาก
15) เพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า	3.80	.952	มาก
16) ข้าพเจ้าทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนได้อย่างไม่มีปัญหา	4.17	.730	มาก
17) เพื่อนปลอดภัยกับข้าพเจ้าเมื่อทำงานผิดพลาด	3.85	.821	มาก
18) เมื่อมีปัญหาเพื่อนของข้าพเจ้าจะเข้ามาช่วยแก้ไข	3.88	.769	มาก
รวม	4.14	.826	มาก
4. สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย (X_7)			
19) ห้องสมุดมีทรัพยากรเพียงพอต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.94	.756	มาก
20) กำหนดเวลาเปิด-ปิดของห้องสมุดเพียงพอต่อการค้นคว้า	3.74	.858	มาก
21) ศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีอุปกรณ์เพียงพอ	3.65	.913	มาก
22) ศูนย์ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์มีอุปกรณ์เพียงพอ	3.77	.794	มาก
23) สถานที่ให้คำปรึกษาและแนะแนวเป็นสัดส่วน	3.74	.745	มาก
24) บรรยากาศห้องเรียนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	3.86	.736	มาก
25) สื่อและอุปกรณ์ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	3.95	.747	มาก
รวม	3.81	.802	มาก
ภาพรวม	4.08	.929	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	Y
X_1	1.00	.704**	.662**	.430**	.523**	.490**	.339**	.673**
X_2		1.00	.657**	.449**	.420**	.498**	.344**	.752**
X_3			1.00	.363**	.505**	.512**	.272**	.694**
X_4				1.00	.438**	.370**	.137	.381**
X_5					1.00	.552**	.168	.532**
X_6						1.00	.230	.502**

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	Y
X_7							1.00	.326**
Y								1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา มีค่าไม่เกิน .80 แสดงว่าตัวแปรทำนายทุกตัวไม่เกิดความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างปัจจัย สามารถใช้ตัวแปรทำนายทุกตัววิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา อีกทั้งความสัมพันธ์พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา กับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสภาพแวดล้อมเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 ค่า Tolerance และ ค่า VIF เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรทำนาย

ตัวแปรทำนาย	Tolerance	VIF
X_1	.394	2.539
X_2	.402	2.488
X_3	.453	2.210
X_4	.714	1.401
X_5	.562	1.778
X_6	.588	1.701
X_7	.858	1.165

จากตารางที่ 4 พบว่า มีค่า Tolerance ตั้งแต่ .394 - .858 และมีค่าความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (Variance inflation factor : VIF) ตั้งแต่ 1.401 - 2.539 แสดงว่า ตัวแปร ทำนายชุดนี้มีความสัมพันธ์กันไม่สูงมากนัก เนื่องจากมีค่า Tolerance สูงกว่าเกณฑ์ คือ .10 หรือมีค่า VIF ไม่เกินเกณฑ์ คือ 10 ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity สามารถนำไปเป็นตัวแปรอิสระเพื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้

ตารางที่ 5 ตัวแบบที่เหมาะสมของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ค่าสัมประสิทธิ์		t	$p - value$
	การถดถอย b	β		
ประสิทธิภาพแห่งตน (X_2)	.522	.492	4.979	.000
การมุ่งอนาคตควบคุมตน (X_3)	.253	.277	2.665	.010
การได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ (X_5)	.243	.186	2.149	.036

$a = -.225, R = .813, R^2 = .662, SE_{est} = .351, F = 40.429, p < .01$

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพแห่งตน การมุ่งอนาคตควบคุมตน และการได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบ ตามลำดับ ตัวแปรทำนายที่ดี 3 ตัวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 40.429, p - value = .000$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .813 และตัวแปรทำนายที่ดีสามารถทำนายพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาได้ร้อยละ 66.2 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายเท่ากับ .351

ดังนั้น จึงเขียนสมการทำนายพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ได้ดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.225 + .522X_2 + .253X_3 + .243X_5$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{y'} = .492Z_{X_2} + .277Z_{X_3} + .186Z_{X_5}$$

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบต่อ การเรียนของตนเอง ด้านความรักที่จะเรียน ด้านการมองอนาคตในแง่ดี ด้านความเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพ ด้านความสามารถใช้ทักษะในการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา ด้านความคิด สร้างสรรค์ และด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเปิดใจ รับโอกาสที่จะเรียน เนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จและจบการศึกษา อย่างมีคุณภาพ ดังที่ Issarawat (1995) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองต้องสมัครใจที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่ง ตนเองเป็นแหล่งข้อมูล นั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการ หรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ประสิทธิภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ทั้งนี้อาจ เนื่องจากนักศึกษาที่มีความต้องการเป็นของตนเอง มีการวางแผนอนาคตของตนเอง พยายามมุ่งมั่นที่จะต่อสู้ เพื่อให้ตนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ได้ กล่าวถึงความต้องการการยอมรับนับถือในตนเอง (Self-Esteem) ได้แก่ ความต้องการสร้างสถานภาพของ ตัวเองให้สูงขึ้น มีความภาคภูมิใจและสร้างความนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ รู้สึกมั่นใจใน ตนเอง ต้องการการยอมรับและได้รับการยกย่องจากผู้อื่น เชื่อมั่นว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ และสามารถ ประสบความสำเร็จได้

การมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เนื่องจาก เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองในอนาคต จึงพยายามเรียนรู้ด้วยตนเองจนประสบความสำเร็จใน สิ่งที่วางแผนไว้ ดังที่ Bhanthumnavin and Prachonpachanuk (1977) กล่าวว่า การมุ่งอนาคตควบคุมตนมี

ความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างมาก กล่าวคือ ถ้าแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานนั้นมีผลต่อความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของบุคคลในอนาคต ความสำเร็จในแต่ละขั้นก็จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลพยายามปฏิบัติงานในขั้นต่อไปให้สำเร็จเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขั้นสุดท้าย

การได้รับแบบอย่างความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้จากบุคคลที่เป็นแบบอย่างสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบอย่างความรับผิดชอบเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Taweessin (2002) ที่กล่าวว่า เจตคติในการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ต้องอาศัยเวลาพอสมควร ทั้งนี้เพราะในการสร้างเจตคติแต่ละเรื่อง ส่งนใหญ่แล้ว ต้องใช้เวลาในการสั่งสอนอยู่นานพอสมควร ดังนั้นในการที่จะเปลี่ยนจึงต้องอาศัยเวลาเช่นกัน หลักการหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลได้ นั่นคือ การสร้างตัวเลียนแบบ (Identification Figure) ที่เหมาะสมโดยลักษณะของตัวเลียนแบบหรือแบบอย่าง ต้องเป็นบุคคลที่ผู้นั้นสามารถพึ่งพาอาศัยได้ เป็นบุคคลที่สำคัญในชีวิต เป็นบุคคลที่ผู้นั้นยกย่อง เชื่อถือ เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีศักดิ์ศรี มีบารมีพอที่จะทำให้ผู้นั้นเชื่อถือได้ และต้องเป็นบุคคลที่มีความอบอุ่น มีลักษณะเป็นกันเองและมีความเข้าใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถในการแสดงพฤติกรรมนั้นจนประสบผลสำเร็จถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความต้องการของนักศึกษา โดยจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างแรงจูงใจ อีกทั้งบุคคลรอบข้างควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพฤติกรรมดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุหรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรทั้งทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม โดยแสดงถึงอิทธิพลที่ตัวแปรสาเหตุมีต่อตัวแปรผล เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.1 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา เช่น ความวิตกกังวล ความเครียด สภาวะสุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความถนัด และการปรับตัว เป็นต้น

References

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bhanthumanvin, D., and Prachonpachanuk, P. (1977). *Morality of Thai Youth*. 2nd ed. Bangkok: Behavioral Science Research Institute Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Brockett, R.G., and Hiemstra, R. (1991). *Self-direction in adult learning: perspectives on theory, and practice*. London: Routledge.
- Brookfield, S.D. (1984). *Self-Directed Adult Learning: A Critical Paradigm*. *Adult Education Quarterly*. 35, 59-71.
- Chomeya, R. (2018). *Student's Self-directed Learning Behavior in Mahasarakham University*. *Journal of Education Mahasarakham University*. 12(3), 309-317. (in Thai)
- Issarawat, S. (1995). *Self-learning of Thai people*. Nakhon Pathom: department of education Mahidol University. (in Thai)
- Knowles, M.S. (1975). *Self-directed learning*. New York: Association Press.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harpers and Row.
- McClusky, W.F. (1986). *The self-directed and attitude toward mathematics of younger and older undergraduate mathematics students*. *Dissertation Abstracts International*, 46, 3279.
- Merriam, S.B., and Caffarella, R.S. (1991). *Learning in adulthood*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Piatong, A., Chotvichai, Y., and Prasertnu, S. (2015). *Actors affecting self-directed learning of undergraduate students faculty of education chandrakasem Rajabhat university*. *Journal of Chandrakasem Sam*. 21(40), 137-145. (in Thai)
- Pitaksapaisal, N. (2008). *Relationship between learning behaviors and electronic media utilization of undergraduate students at King Mongkut's University of Technology Thonburi*. *Master of Science in Industrial Education King Mongkut's University of Technology Thonburi*. (in Thai)
- Srisa-ard, B. (2010). *Basic Research*. Bangkok: Suweeriyasan. (in Thai)
- Taweelin, S. (2002). *Educational Psychology*. Bangkok: Thai Seng Press. (in Thai)
- Tough, A. (1979). *The Adult's Learning Projects*. Ontario: The Ontario Institute for Studies in Education.

Yuwamornpitak, C. (2001). Self-guided learning characteristics of Ramkhamhaeng University undergraduate students Chalemprakiet Academic Resources. Master of education thesis Ramkhamhaeng University. (in Thai)